

Utrikesutskottets betänkande

1977/78: 8

med anledning av propositionen 1977/78: 83 om tillämpning i fråga om Sydafrika av lagen (1971: 176) om vissa internationella sanktioner

Propositionen

För att ge regeringen möjlighet att snabbt vidta sanktionsåtgärder mot annat land, i den mån sådana påkallas av beslut eller rekommendation av Förenta nationernas säkerhetsråd, antogs år 1971 lagen (1971: 176) om vissa internationella sanktioner. Lagen i fråga är en s. k. fullmaktslag, och det ankommer på regeringen att föreskriva om de fall då lagen skall tillämpas. Sådan föreskrift måste dock inom viss tid därefter underställas riksdagen för prövning. Lagen har sedan den tillkom varit tillämpad på Rhodesia.

Med anledning av säkerhetsrådets bindande beslut den 4 november 1977 om sanktioner mot Sydafrika med avseende på export av krigsmateriel och motsvarande materiel för polisiärt bruk m. m. har regeringen den 15 december 1977 utfärdat dels en förordning (SFS 1977: 1126) om tillämpning på Sydafrika av vissa bestämmelser i 1971 års lag, dels ock en ytterligare förordning (SFS 1977: 1127) som med stöd av nämnda lag ger närmare föreskrifter beträffande exportförbudet i fråga. Båda förordningarna har trätt i kraft den 1 januari i år.

Säkerhetsrådet har förut — genom tre resolutioner antagna åren 1963, 1964 och 1970 — riktat uppmaningar till alla stater att hindra vapenleveranser o. d. till Sydafrika. Dessa tidigare resolutioner har varit av rekommenderande natur och således, till skillnad från säkerhetsrådets beslut i november 1977, inte varit uttryckligt bindande för staterna. Sverige har emellertid för sin del så till vida uppfyllt även ifrågasvarande resolutioner som tillstånd beträffande export av krigsmateriel till Sydafrika undantagslöst vägrats.

De nu aktuella förordningarna skulle förfalla om inte regeringens beslut att sätta 1971 års lag om internationella sanktioner i tillämpning i fråga om Sydafrika inom en månad efter utfärdandet underställts riksdagen för prövning och om det inte inom två månader därefter gillas av riksdagen.

Med hänvisning härtill föreslås i propositionen att riksdagen godkänner regeringens förordnande att 3 §, 4 § 1—3 samt 5 § lagen (1971: 176) om vissa internationella sanktioner skall tillämpas i fråga om Sydafrika.

Utskottet

Utskottet, som konstaterar att Sverige sedan länge verkat för bindande beslut i FN:s säkerhetsråd om vapenembargo och andra sanktionsåtgärder mot Sydafrika, tillstyrker regeringens förslag och hemställer

att riksdagen godkänner regeringens förordnande att 3 §, 4 § 1—3 samt 5 § lagen (1971: 176) om vissa internationella sanktioner skall tillämpas i fråga om Sydafrika.

Stockholm den 7 februari 1978

På utrikesutskottets vägnar

ALLAN HERNELIUS

Närvarande: Allan Hernelius (m), Anna Lisa Lewén-Eliasson (s), Erik Adamsson (s), Anna-Lisa Nilsson (c), Sture Palm (s), Georg Åberg (fp), Olle Göransson (s), Gunnel Jonäng (c), Mats Hellström (s), Ingrid Sundberg (m), Sture Korpås (c), Gertrud Sigurdson (s), Rolf Örjes (c) och Jan Bergqvist (s).